

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ : Α.Ζ. ΚΑΙ Γ.Σ. κατά της
ΕΛΛΑΔΑΣ
(προσφυγή αριθ. 44741/98)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

19 Οκτωβρίου 2000

Η παρούσα απόφαση θα καταστεί τελεσίδικη σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης. Μπορεί να υποστεί τυπικές αλλαγές πριν από τη δημοσίευση της οριστικής εκδοχής της.

-Ακριβές αντίγραφο.

Στρασβούργο, 19.10.2000

(υπογραφή)

Erik FRIBERGH

Γραμματέας Τμήματος

Στην υπόθεση A.Z. και Γ.Σ. κατά της

Ελλάδας,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (δεύτερο τμήμα), συνεδριάζον σε τμήμα αποτελούμενο από τους :

κύριο A.B. ΒΑΚΑ, *πρόεδρο,*

κύριο Κ.Λ. ΡΟΖΑΚΗ,

κύριο Β. CONFORTI,

κύριο Γ. BONELLO,

κύριο Ρ. LORENZEN,

κυρία Μ. ΤΣΑΤΣΑ-ΝΙΚΟΛΟΒΣΚΑ,

κύριο Ε. LEVITS, *δικαστές,*

και τον κύριο Ε. FRIBERGH, *γραμματέα τμήματος,*

Αφού διασκέφθηκε σε δικαστικό συμβούλιο στις 10 Φεβρουαρίου και στις 28 Σεπτεμβρίου 2000,

Εκδίδει την ακόλουθη απόφαση, η οποία ελήφθη την τελευταία από τις πύό πάνω ημερομηνίες :

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση εισήχθη με μία προσφυγή (αριθ. 44741/98) η οποία κατατέθηκε κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας και με την οποία δύο υπήκοοι του Κράτους αυτού, οι κύριοι A.Z.

και Γ.Σ. (“οι

προσφεύγοντες”), προσέφυγαν ενώπιον της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (“η Επιτροπή”) στις 11 Σεπτεμβρίου 1998, δυνάμει του παλαιού άρθρου 25 της Σύμβασης για την προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (“η Σύμβαση”).

2. Η ελληνική κυβέρνηση (“η Κυβέρνηση”) εκπροσωπήθηκε από τους εντεταλμένους του αντιπροσώπου της,



κύριο Γεώργιο Κανελλόπουλο, σύμβουλο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, και κύριο Κωνσταντίνο Γεωργιάδη, πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Οι προσφεύγοντες υποστήριζαν ειδικότερα ότι η ποινική διαδικασία της οποίας απετέλεσαν το αντικείμενο είχε υπερβολική διάρκεια, κατά παράβαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης.

4. Η προσφυγή διαβιβάστηκε στο Δικαστήριο την 1η Νοεμβρίου 1998, ημερομηνία έναρξης ισχύος του Πρωτοκόλλου αριθ. 11 της Σύμβασης (άρθρο 5 § 2 του Πρωτοκόλλου αριθ. 11).

5. Η προσφυγή ανατέθηκε στο δεύτερο τμήμα του Δικαστηρίου (άρθρο 52 § 1 του κανονισμού). Μέσα σ' αυτό, το δικαστικό συμβούλιο που επιφορτίστηκε με την εξέταση της υπόθεσης (άρθρο 27 § 1 της Σύμβασης) συστήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 26 § 1 του κανονισμού.

6. Με απόφαση της 10 Φεβρουαρίου 2000, το Δικαστήριο κήρυξε παραδεκτό το παράπονο που βασίζεται στη διάρκεια της διαδικασίας.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

7. Οι προσφεύγοντες και επτά άλλα άτομα απετέλεσαν το αντικείμενο μίας ποινικής δίκης για απάτη και πλαστογραφία ιδιωτικού εγγράφου. Ειδικότερα, κατηγορήθηκαν ότι έθεσαν σε κυκλοφορία ένα μεγάλο αριθμό πλαστών μετοχών. Την 1η Ιουνίου 1991, οι προσφεύγοντες προφυλακίστηκαν και κατά τη διάρκεια της προφυλάκισής τους κατέθεσαν δύο αιτήσεις αποφυλάκισης. Στις 5 Σεπτεμβρίου 1991 αποφυλακίστηκαν με περιοριστικούς όρους.

8. Στις 23 Νοεμβρίου 1992, οι προσφεύγοντες παραπέμφθηκαν ενώπιον του Κακουργοδικείου Αθηνών. Δύο φορές, ο δεύτερος προσφεύγων ζήτησε την αναβολή της υπόθεσης, διότι ο δικηγόρος του ήταν απασχολημένος σε άλλη δίκη. Συνολικά, η υπόθεση αναβλήθηκε οκτώ φορές με αίτημα των κατηγορουμένων.

9. Στις 22 Φεβρουαρίου 1996, το Κακουργοδικείο καταδίκασε τους προσφεύγοντες σε ποινή φυλάκισης τριών ετών με αναστολή. Την ίδια ημέρα, αυτοί άσκησαν έφεση κατά της απόφασης αυτής.

10. Την 1η Απριλίου 1998, το Εφετείο Αθηνών έκρινε τους προσφεύγοντες αθώους. Η απόφαση αυτή κατέστη τελεσίδικη.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

I. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 § 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

11. Οι προσφεύγοντες καταγγέλλουν την διάρκεια της ποινικής διαδικασίας που στράφηκε εναντίον τους. Επικαλείται παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης, το οποίο έχει ως εξής:

“Παν πρόσωπο έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή (...) εντός λογικής προθεσμίας, υπό (...) δικαστηρίου (...), το οποίο θα αποφασίση (...) επί του βασίμου πάσης εναντίον του κατηγορίας ποινικής φύσεως (...).”

A. Περίοδος που πρέπει να ληφθεί υπόψη

12. Η προς εξέταση περίοδος άρχισε την 1η Ιουνίου 1991,

ημερομηνία απαγγελίας της κατηγορίας των προσφευγόντων, και έληξε την 1η Απριλίου 1998 με την απόφαση του Εφετείου. Καλύπτει επομένως μία διάρκεια έξι ετών και δέκα μηνών για δύο βαθμούς δικαιοδοσίας.

B. Εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας της διαδικασίας

13 Ο εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας μίας διαδικασίας εκτιμάται σύμφωνα με τις συνθήκες της υπόθεσης και λαμβανομένων υπόψη των καθιερωθέντων από την νομολογία του Δικαστηρίου κριτηρίων, και ειδικότερα της πολυπλοκότητας της υπόθεσης, της συμπεριφοράς του αιτούντος και εκείνης των αρμοδίων αρχών (βλέπε, μεταξύ πολλών άλλων, τις αποφάσεις *Pélissier et Sassi* κατά Γαλλίας της 25 Μαρτίου 1999, [GC], no. 25444/94, CEDH 1999-II, και *Φίλης* κατά Ελλάδας (αριθ. 2) της 27 Ιουνίου 1997, *Recueil des arrêts et décisions* 1997-IV, σελ. 1083, § 35).

14. Η Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι η διάρκεια της διαδικασίας εξηγείται από την ιδιαίτερη πολυπλοκότητα της υπόθεσης. Υπογραμμίζει ότι η ανάκριση αναφερόταν σε μία υπόθεση κυκλοφορίας ενός μεγάλου αριθμού πλαστών μετοχών, στην οποία εμπλέκονταν πολλά άτομα.

Η Κυβέρνηση υπογραμμίζει εξάλλου ότι η συμπεριφορά των διαδίκων συνέβαλε αναμφισβήτητα στην επιμήκυνση της διάρκειας της διαδικασίας. Προς τούτο, σημειώνει ότι η υπόθεση αναβλήθηκε οκτώ φορές με πρωτοβουλία των κατηγορουμένων, από τις οποίες τις δύο φορές μετά από αίτημα του δεύτερου προσφεύγοντος. Η Κυβέρνηση θεωρεί τέλος ότι οι αρμόδιες αρχές επέδειξαν ιδιαίτερη επιμέλεια κατά τη διεξαγωγή της διαδικασίας.

15. Οι προσφεύγοντες εκτιμούν ότι η υπόθεσή τους είχε μία υπερβολική διάρκεια, για την οποία δεν έχουν καμία ευθύνη.

16. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι μεταξύ της παραπομπής των προσφευγόντων σε δίκη και της απόφασης που εκδόθηκε από το Κακουργοδικείο παρήλθε ένα διάστημα τριών ετών και τριών μηνών. Θεωρεί ότι η πολυπλοκότητα της υπόθεσης και η συμπεριφορά των προσφευγόντων δεν επαρκούν αφ'εαυτών για να δικαιολογήσουν μία τέτοια καθυστέρηση. Βεβαίως, ο δεύτερος προσφεύγων είναι ίσως εν μέρει υπεύθυνος για ορισμένες καθυστερήσεις εξαιτίας των δύο αιτήσεων αναβολής του, αλλά η συνολική καθυστέρηση οφείλεται κατά κύριο λόγο στον τρόπο με τον οποίο οι αρχές χειρίστηκαν την υπόθεση (βλέπε, *mutatis mutandis*, τις αποφάσεις Portington κατά Ελλάδα της 23 Σεπτεμβρίου 1998, *Recueil* 1998-VI, σελ. 2632, § 29, και Zana κατά Τουρκίας της 25 Νοεμβρίου 1997, *Recueil* 1997-VII, σελ. 2552, § 79).

17. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι το άρθρο 6 § 1 υποχρεώνει τα συμβαλλόμενα Κράτη να οργανώσουν το δικαστικό σύστημά τους κατά τρόπο ώστε τα δικαστήρια να μπορούν να πληρούν όλες τις απαιτήσεις του, και ειδικότερα εκείνη της λογικής προθεσμίας (βλέπε την πιό πάνω αναφερόμενη απόφαση Portington, σελ. 2633, § 33).

18. Λαμβανομένου υπόψη του διακυβεύματος για τους προσφεύγοντες, οι οποίοι εξάλλου αθώωθηκαν στην κατ'έφεση δίκη, το Δικαστήριο εκτιμά ότι μία συνολική διάρκεια έξι ετών και δέκα μηνών για δύο βαθμούς δικαιοδοσίας δεν μπορεί να θεωρηθεί "λογική". Κατά συνέπεια, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης.

II. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

19. Σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 41 της Σύμβασης,

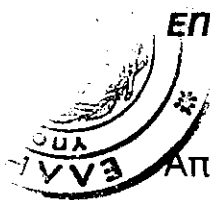
“Αν το Δικαστήριο αποφανθεί ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της και αν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους επιτρέπει την μερική μόνον απόσβεση των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο επιδικάζει στον ζημιωθέντα διάδικο, εφόσον συντρέχει λόγος, μία εύλογη αποζημίωση.”

A. Ζημία

20. Οι προσφεύγοντες υπογραμμίζουν ότι η ποινική διαδικασία, η οποία εκκρεμούσε εναντίον τους επί περίπου επτά χρόνια, τους προκάλεσε πολύ μεγάλη υλική ζημία και ηθική βλάβη. Εκτιμούν το διαφυγόν κέρδος και τη στέρηση των επαγγελματικών προοπτικών σ'αυτή την υπερβολική διάρκεια σε 16.200.000 δραχμές για τον πρώτο προσφεύγοντα και σε 18.000.000 δραχμές για τον δεύτερο προσφεύγοντα. Οι προσφεύγοντες εκτιμούν σε 10.000.000 δραχμές την ηθική βλάβη την οποία υπέστη ο καθένας από αυτούς.

21. Η Κυβέρνηση δεν εκφέρει γνώμη.

22. Το Δικαστήριο δεν κρίνει παράλογη την άποψη ότι ο χρόνος που αφιερώθηκε από τους προσφεύγοντες στη διαχείριση μίας ποινικής διαδικασίας αφύσικα μακροχρόνιας ήταν σε βάρος της επαγγελματικής δραστηριότητός τους (βλέπε *mutatis mutandis* την πιο πάνω αναφερόμενη απόφαση Pélissier et Sassi, § 80). Σ'αυτό προστίθεται μία ηθική βλάβη την οποία δεν αρκεί να θεραπεύσει η διαπίστωση της παραβίασης της Σύμβασης η οποία αναγράφεται στην παρούσα απόφαση.



Αποφαινόμενο κατά δίκαιη κρίση κατά τις επιταγές του άρθρου 41, το Δικαστήριο επιδικάζει στον καθένα τους 5.000.000 δραχμές.

Β. Εξοδα και δικαστική δαπάνη

23. Οι προσφεύγοντες δεν ζητούν την καταβολή εξόδων και δικαστικής δαπάνης. Κατά την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, ένα τέτοιο ζήτημα δεν δίνει αφορμή για αυτεπάγγελτη εξέταση (βλέπε, μεταξύ πολλών άλλων, την απόφαση Scuderì κατά Ιταλίας της 24 Αυγούστου 1993, série A no. 265-A, σελ. 8, § 20).

Γ. Τόκοι υπερημερίας

24. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που διαθέτει το Δικαστήριο, το νόμιμο επιτόκιο που εφαρμόζεται στην Ελλάδα κατά την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας απόφασης ήταν 6 % κατ'έτος.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

1. Ορίζει ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης.
2. Ορίζει
 - α) ότι το εναγόμενο Κράτος οφείλει να καταβάλει στην προσφεύγουσα, μέσα σε τρεις μήνες από την ημέρα κατά την οποία η απόφαση θα καταστεί τελεσίδικη σύμφωνα με το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης, 5.000.000 (πέντε εκατομμύρια) δραχμές για υλική ζημία και ηθική βλάβη,

πλέον οποιουδήποτε ποσού το οποίο μπορεί να οφείλεται για φόρο προστιθέμενης αξίας.

β) ότι τα ποσά αυτά θα είναι έντοκα με απλό επιτόκιο 6 % κατ'έτος από τη λήξη της πιο πάνω προθεσμίας και μέχρι την πληρωμή.

3. Απορρίπτει το αίτημα δίκαιης αποζημίωσης κατά τα επιπλέον ποσά.

Συντάχθηκε στα γαλλικά και στη συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως την 19 Οκτωβρίου 2000 κατ'εφαρμογήν του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του κανονισμού του Δικαστηρίου.

(υπογραφή)

Erik FRIBERGH

Γραμματέας

(υπογραφή)

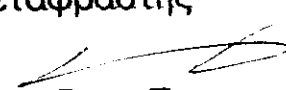
Andras B. BAKA

Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση του συνημμένου εγγράφου από τα γαλλικά.

Αθήνα, 19 Ιανουαρίου 2001

Ο μεταφραστής


Αλέξανδρος Πετρούτσουλος